

Azi am participat la un simpozion organizat la Muzeul Maramureșului; în general nu prea mai merg la astfel de evenimente, dar acesta fiind la Sighet, am zis că este cumva de bun-simț să fiu prezent. Întâlnirea a adus împreună oameni din Ungaria, Ucraina, România... persoane interesate de aspecte naturalistice ale Carpaților.

Astfel de evenimente au tendința să fie legate de numele unor persoane mai reprezentative ale domeniului; acum a venit rândul lui Artur Coman (1881-1972), silvicultor și botanist... sau botanist și silvicultor; Artur Coman – cel care urma să devină o persoană remarcabilă, a fost născut în Ungaria, la Borșa, Maramureș, în urmă cu aproximativ 135 de ani – mai concret la 15 aprilie 1881. În 1907 a absolvit studiile superioare în limba maghiară, la Academia de Minerit și Silvicultură de la Selmechánya (instituție care la acea vreme deja nu mai avea titulatura de academie ci se numea colegiu/ facultate... Bányászati és Erdészeti Főiskola). A ajuns să aibă diplomă de silvicultor/ inginer silvic. Până aici nu e prea interesantă povestea.

A venit înapoi în Maramureș, unde a fost șef de ocol la Vișeu; a umblat pe munții din zonă și pe văi, decenii la rând. Dar... ce însemna să aibă preocupări intelectuale? A publicat lucrări științifice... în domeniul botanicii (din câte știu, peste 20 de articole). La Sighet, Artur Coman a cumpărat clădirea în care acum se află Hotelul și restaurantul Flamingo... unde pe vremea aceea a amenajat un muzeu de științe ale naturii. A realizat un ierbar reprezentativ, care în 1968 a fost achiziționat de Muzeul Maramureșului, având peste 16.500 de coli, prezentând peste 1.500 de specii din flora spontană și cea cultivată.

Ce este surprinzător în acest amalgam de date? Că un om care a fost silvicultor, avea preocupări serioase în domeniul științei.. în domeniul botanicii. Azi, aproape că nici nu îți poți

imagina așa-ceva. Parcă azi termenul de silvicultor și cel de intelectual-botanist se exclud reciproc. Pentru fiecare specie... circa 1.500... Coman a clarificat etajul altitudinal în care ea este prezentă în Maramureș... din 100 în 100 metri pe verticală. Îți imaginezi cam ce muncă este asta? Plus că a urmărit dinamica populațiilor respective, observând populări ale unor noi habitate, inclusiv faptul că anumite specii au ajuns mai sus cu 250 m diferență de nivel. Din prezentarea de azi făcută de I. Nădișan, reies câteva date interesante din scrieri ale lui Artur Coman; în etajul înalt al Munților Rodnei, la Pietrosul Mare, Coman a detectat o schimbare a compoziției speciilor... arătând că în zona mai înaltă de 2200 metri în urmă cu 2-3 decenii se puteau detecta doar 22 de specii... pe când la momentul scrierii textului în cauză erau deja peste 50 de specii prezente; a detectat efectele unei schimbări rapide a climatului, o încălzire care în doar 2-3 decenii a produs o asemenea modificare a fitocenozelor? Din prezentarea lui Nădișan reiese totodată că manuscrisul lui Artur Coman despre Flora Maramureșului a fost dat pentru tehnoredactare unui preot, care a transcris o parte a textului... dar apoi manuscrisul a fost pierdut. De ce nu mă surprinde?

Și câteva concluzii, de final. Probabil că acest Artur Coman a fost omul care a ajuns să înțeleagă cel mai bine diversitatea floristică a Maramureșului și a sesizat și dinamica acestor specii. Îți poți imagina cam ce diferență este între Coman... silvicultorul-botanist educat la școala regală maghiară... și (aproape...) oricare silvicultor mai modern... educat în școala comunistă... să nu mai zic de cea de după... care produce drujbiștii care au cam defrișat Carpații, inclusiv ariile protejate! Îți dai seama că nu aveau ce discuta, că erau din specii diferite. Nu doar că vorbeau (și) limbi diferite, dar ce silvicultor ar face azi un ierbar, sau cine naiba ar avea interes să urmărească dinamica unor ierburi... care nu sunt bune de defrișat? Dar... este sigur că silvotrucii de azi nu vor avea nici o aniversare la 135 de ani de la nașterea lor (nu că îi interesează). Eventual, se va deschide o sticlă de șampanie când se va afla că nu mai sunt printre cei care pot defrișa ultima pădure virgină din zonă și nu mai pot să împuște ultimul animal sălbatic. Cam fiecare arbore bătrân și fiecare cerb din munte așteaptă dispariția silvotrucilor de azi. Botanică? Simți diferența?

SURSA:

[Peter Lengyel blog](#)